UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Ser[mo] ii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Visual Library

ad refectionē ſpiritualem habendam.
Prima eſt affectio mentis elevatiua q̄
intelligit̃ ꝑ hoc ꝙ multitudo illa aſcēdē
rat in montem.
¶ Scḋa ē affectio diuini ſermonis deſi⸗
deratiua ꝑ h̄ ꝙ multitudo illa deuote ver
ba chr̄i audierat.
¶ Tertia ē affectio carnis maceratiua: qꝛ
ſedebāt ſuꝑ fenū. Vide etiā dñica. iiij. xl.

¶ Dñica.xxv.poſt trinita. Ser.ij.

Facite ho.

rē. Hoc eſt nomē qḋ voca
būt eū dñs iuſtus noſter.
Hiere.xxiij. Ille dñs q̄ dt. Facite hoīes
diſcūbere. In illis aūt ꝟbis triplex ē no⸗
tanda cōtēplatio. ¶ Prima eſt iuſticie et
ꝟitatis. Iḋ dicit̃: iuſt⁹: ſcꝫ in plenitudine
ꝓmiſſoꝝ. Ps. Iuſtus dñs ⁊ iuſticias di⸗
lexit. ¶ Scḋa eſt excellentie ⁊ maieſtatꝫ
cū dicit̃: dñs. Apoc.xix. Dñs dñantiū.
¶ Tertia ē beniuolētie ⁊ ſuauitatis: cum
dicit̃: nr̄. q̄ nob̄ datus ad ſaluādū nos Iḋ
ſubdit̃ in epiſtola. In dieb⁹ illis ſaluabit̃
iuda.i.cōfitens eū eſſe verū deū: ⁊ iſrl̄ ha⸗
bitabit ꝯfidenter.i.vidēs ꝑ fidē deū hūa⸗
nitate veſtitū.
¶ Facite rē. ¶ Salutatio.
PRimā par. An ſolus de⁹ ꝯferat refe⸗
ctionē grē: Q̄ nō. Sacramenta em̄
noue legis dicūt̃ ꝯferre grām. Cōtra. Ps.
Grām ⁊ gloriā dabit dñs. ¶ Rñdet Th.
ꝑma.ſcḋe.q.cxij. ꝙ nulla res agere pōt vl⸗
tra ſuā ſpeciē: qꝛ ſp̄ oportet ꝙ cauſa ſit po
tior effectu. Donū aūt grē excedit omnēꝫ
facultatē nature create cū nihil ſit aliḋ q̄
q̄dā ꝑticipatio diuine nature q̄ oēm aliaꝫ
naturā excedit Iḋ impoſſibile eſt ꝙ aliq̄d
aliud a deo cauſet gratiam: ſicut impoſ⸗
ſibile eſt ꝙ aliquid igniat niſi ſolus ignis
Hec Tho. ¶ Pro fūdamēto. Hec ē etiā
moralis philoſophi ſententia ꝙ moralis
bonitas hoīs nō pōt eſſe niſi a deo. Sen̄.
ad lucillū. Bon⁹ vir ſine deo nemo ē: nec
eſt aliqua bonitas in opere humano que
non ſit grata deo. Ouidius libro faſtoꝝ.
Dij pia facta vident: ſcꝫ approbatiue. Sꝫ
querit̃ de collatione gratie. An ſit a ſolo
deo. Dic reſponſionē vt ſupra. Ex qua cō
clude ꝙ ſit deſideranda grā dei ꝑ quā fit
homo deiformis.ij.Pet.j. Magna et ꝓcio
ſa vob̄ ꝓmiſſa donauit vt ꝑ hec efficiamī
diuine ꝯſortes nature fugiētes ei⁹ que
in mūdo eſt ꝯcupiſcētie corruptionē. Sꝫ
heu ꝙ multi corrupti ſunt ꝑ inordinataꝫ
ꝯcupiſcentiaꝫ tā oculoꝝ ꝙ carnis: auari:
lubrici et fautores eoꝝ rē. qui ꝓpterea nō
ſcipiūt: imo reſpuūt oblatā ſibi a dō grāꝫ
¶ Figura Matth.xxiij. de iudeis indura
tis quib⁹ dñs dicebat: Ecce ego mitto ad
vos ꝓphetas et ſapiētes ⁊ ſcribas: et ex il⸗
lis occidetis ⁊ crucifigetis rē. Interne in⸗
ſpirationēs aut exteriores exhortatiōes a
deo miſſe dicunt̃ ꝓphete q̄ntum ad futuro
rum ꝓnunciationē: ſapiētes q̄ntum ad di
uinoꝝ declarationē: et ſcribe q̄ntum ad p̄⸗
teritoꝝ rememorationē: puta peccatoruꝫ
et diuinoꝝ beneficioꝝ. Sed m̄lti occidūt
eos aliquādo ꝑ cordis duriciā q̄ſi lapidā
do: aliquādo ꝑ auariciā quaſi crucifigēdo
Sicut em̄ qui cruci eſt affix⁹ nō poteſt ſe
mouere: ſic in corde auari ſalutares moni
tiones ſunt quaſi crucifixe: quia nullū ha
bent rigorēꝫ. Alij aūt ſummergūt eas in
aquis delitiaꝝ. Et generalit̃ omnes im⸗
penitētes flagellant eas repellēdo. Mul⸗
ti videntur eſſe de numero illorū in quoꝝ
ꝑſona dicit̃ Iob.xxj. Recede a nobis ſciē
tiam viarum tuarū nolumus. Non tales
ſitis chariſſimi: ſed ſicut dicitur.j.Pet.j.
Succincti lumbos mentis veſtre ſobrij
et perfecti ſperate in eam que vobis offer
tur gratiam quaſi filij obediētie non con
figurati priorib⁹ ignorantie veſtre deſide
rijs.
SEcūdus articulus. In ꝓcedenti rē.
In hoc dicendū de ſecunda que eſt
conſideratio declaratiue ꝯdicionis. Ubi
ſunt conſiderāde ſeptem conditiones de⸗
clarantes excellentiam miraculi quibus
etiam apparet et declaratur ſpiritual̄ ani
me refectio.
¶ Prima eſt popularis multitudo.
¶ Secunda eſt temporalis longitudo.
¶ Tertia eſt localis ſolitudo.
¶ Quarta eſt diſtributionis largitudo
¶ Quinta eſt ſaturitatis plenitudo
¶ Sexta eſt ſuꝑfluitatis amplitudo.
¶ Septima eſt illuminationis certitudo.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Prima eſt ꝛc̄. Erãt eñ quinqꝫ milia viroꝝ abſqꝫ paruulis ꝛ mulieribꝫ. vt hꝫ Matth. xiiij. Nã ſꝫ morẽ hebreoꝝ ñ ꝯputabant˟. Vñ patꝫ miraculi euidẽtia ꝙ ex quinqꝫ panibꝫ ꝛ duobꝫ piſcibꝫ tãta eſt reſecta multitudo. Spũaliter ꝑ hoc ſignat˟ fraterne charitatis affectio q̃ ad oẽs ſe extẽdere debꝫ. Cũ ḡ aliq̃s ſit penitẽs: ad bonũ ſic afficitur ꝙ vellet oẽs alios ꝑticipes eſſe ſue penitẽtie et cũ eo ſpũaliter reſici: ſignũ eſt vere penitẽtie ꝛ vere refectiõis ſpũalis. j. Coꝛ. xiij. Charitas nõ q̃rit q̃ ſua ſunt. ſ. tm̃ ſedẽtiã deſiderat bona alioꝝ. ¶ Scḋa eſt tp̃alis longitudo. quia vicꝫ tõgo tp̃e ieiunauerãt et tñ ex tampaucis panibꝫ ſunt refecti. In q̃ innuit˟ affectio ꝑſeuerãtiue volũtat˟ ſine q̃ non põt mens penitẽtis vere refici. Heb. xij. In diſciplina ꝑſeuerate. ¶ Tertia eſt localis ſolitudo. Erãt eñ locꝰ a ciuitatibꝫ elõgatus. Jdõ nõ poteſt dici ꝙ aliq̃ iuiſſent ſubito ad ꝓuidendũ. Et ꝑ hoc ſignat˟ affectus interne recollectiõis a curꝭ exteriorībꝫ ꝛ mũdanis. Greg. tãto q̃s efficitur deo ꝓximus: q̃nto ab amore mũdi magis fuerit alienꝰ. ¶ Quarta eſt diſtributionis largitudo: qꝛ ꝑ manus diſcipuloꝝ diſtribuit diſcũbentibꝫ de quinqꝫ panibus et duobꝫ piſcibꝫ q̃ntum volebãt. ꝑ qḋ intelligit˟ affectio fraterne ſubuẽtiõis in eꝫ largitione tẽpoꝛaliũ q̃ntũ fieri põt ꝛ q̃ntũ neceſſitas ꝓximi exigit: qḋ eſt ſignũ refectionis ſpũalis. Nã ſicut dicit˟. j. Joan. iij. Qui habuerit ſubſtantiam huius mũdi et vidĕrit fratrẽ ſuũ neceſſitatẽ habere: ꝛ clauſerit viſcera ſua ab eo: quomõ charitas dĭ manet in eo: Filioli diligamꝰ nõ ꝟbo neqꝫ lingua: ſed ope et veritate. ¶ Quinta ẽ ſaturitatꝭ plenitudo. qꝛ dicit˟ ꝙ impleti ſũt. In hoc euidenter patꝫ miraculi excellentia. Et ꝑ hoc ſignat˟ affectio interne ſatiationis: quia vicꝫ vere penitẽs ꝑdictis ꝯſiderationibꝫ ſic interiꝰ ſatiat˟ vt nihil aliḋ velit cogitare. Pſ. Fuerũt mihi lachrymẽ mee panes die ac nocte dũ dicit˟ mihi q̃tidie vbi eſt deꝰ tuus. Hec recoꝛdatꝰ ſũ et effudi in me aĩam meã q̃m tranſibo in locũ tabernaculi admirabilis vſqꝫ ad domũ dei. In voce exultatiõis et ꝯfeſſionis ſonꝰ epulantis. ¶ Sexta eſt ſuꝑfluitatis amplitudo: quia plus fuit ſuꝑfluũ de panibus et piſcibꝫ q̃ꝫ eſſet a ꝑncipio. Unde euidẽt˟ apparet ãpliſſima multiplicatio: qꝛ collegerũt q̃ ſuꝑauerũt fragmẽta ꝛ impleuerũt cophinos duodeci. Hoc ſꝫm Cyrillũ factũ ẽ vt hinc eẽt manifeſta certificatio ꝙ opꝰ charitatꝭ in ꝓximos vberẽ vendicat retributiõꝫ a dõ. Et ſꝫ Theo. vt addiſceremꝰ q̃ntũ hoſpitalitas valꝫ ꝛ q̃ntũ auget˟ nr̃a cũ indigẽtibꝫ ſubuenerimꝰ. Et ꝑ h̃ deſigt˟ affectio ãplioꝛis exercitatiõis i opibꝰ bonis: cũ vicꝫ q̃s pꝰ ꝑdictas ꝯſideratões refectias plꝰ affectiõis hꝫ ad ipas implicandas. i. ꝛ ad eadẽ opa q̃ꝫ habuerat a ꝑncipio Eccl. xxiiij. Qui edũt me adhuc eſuriẽt: ꝛ q̃ bibũt me adhuc ſitiẽt. ¶ Septima ẽ illũinatiõis certitudo q̃ illũinati ſũt ad cognoſcendũ ipm eẽ ꝓphetã in lege ꝓmiſſum. Vñ dr̃ in euãgelio. Illi ḡ hoies cũ vidiſſent qḋ fecerat ſignũ dicebãt: qꝛ h̃ ẽ ꝟe ꝓpheta q̃ venturꝰ ẽ in mũdũ. ſ. ad ipm ſaluãdũ. Sic autẽ nõ venerãt aliꝫ ꝓphete ſꝫ ad aduentũ iſtiꝰ denũciandũ. Et per h̃ intelligit˟ affectio illuminatiue cognitõis cũ videlꝫ q̃s ꝑ ꝑdictas ꝯſideratões ꝑ panes ꝛ piſces ſignatas ſentit ſe affectuꝫ ad ꝯſideratiõeꝫ diuoꝝ ꝛ ſpũaliũ: ꝛ maxie pietatꝭ diuine oñſe i aduẽtu chr̃i j. Eccl. ij. Nos nõ ſpũm mũdi accepimꝰ ſꝫ ſpũm q̃ ex dõ ẽ vt ſciamꝰ q̃ a dõ donata ſũt nob. Et ſuꝑ oĩa vtile nob ẽ myſteriũ crucꝭ iugit˟ meditari. ¶ Exm. ſcribit˟ i lib. q̃ itĩtulat˟: ſpeculũ hũane ſaluatõis: ꝙ q̃dã duotꝰ ꝛ religioſꝰ vir ꝯtinuis ꝑcibꝫ oꝛabat deũ vt ſibi reuelarꝫ q̃le ſuitiũ ſibi eẽt magꝭ acceptũ. Quadã igr̃ vice vidit dñm ieſuꝫ ad ſe veniẽtẽ q̃ magnã crucẽ in doꝛſo ferebat. Qui dixit ei. Non poteris mihi obſequiũ gratiꝰ preſtare: q̃ꝫ vt me iuues crucem meã poꝛtare. Et cum ille quereret quomõ crucem ſecum baiularet: reſpondit dñs. In coꝛde poꝛtabis crucẽ per crebrã recoꝛdationem ꝛ cõpaſſionẽ. In oꝛe: ꝑ deuotã gratiaruꝫ actionẽ. In auribus: per penarum mearũ auidam auditionem. In doꝛſo: per carnis macerationem. ¶ Quod ille audiens ſic per totam vitam adimplere ſatagebat. Et certe hec debet eſſe continua chꝛiſtiani occupatio. Bernardus. Quotidiana chꝛiſtiani lectio debet eſſe aſſidua paſſionis chr̃i recoꝛdatio.

Dñica.xxv.poſt Trinitatis

Tertius articulus. Audiſtis.⁊c. Caueте ne ſorte magis habeatis ſigna cõtraria: ⁊ ſic potius habeatis teſtimoniũ q̃ ſitis de numero malorũ. chriſtianorum. q̃ econuerſo. Vide ⁊ applica quod ponit dñica in paſſiõe ſermone poſt meridiẽ: vel aliud vt videbis.

Soc:tis Jesu Paderborna

Superna cõtemplatione refertiſſimi ⁊ admodũ vtiles ſermones reuerendi patris fratris Nicolai denyſe: fratrũ minoꝝ de obſeruãtia vulgarit̃ nũcupatoꝝ in cõuẽtu Rothomagẽſis ciuitatis gardiani meritiſſimi Expenſis circumſpecti viri dñi Joãnis Rynman de oringau archibibliopole ĩ officina Induſtrij Hẽrici Gran in opido imperiali Hagenau Ciuis: impſſi: ãno grẽ. M. d. x. ipo die ſctẽ Dorothee virginis atq; martyris: finiũt feliciter.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN